

nieken te bundelen, die hij de poëzie wijdde in een groot Vlaamsch dagblad. Klassieke geest als hij is, noemde hij zijn bundel, met een herinnering aan Aristoteles, *Peripatetisch Onderzoek*. Deze titel bepaalt uitstekend de houding door Gijsen aangenomen ten overstaan van de dichters, wier werk hij bespreekt. Zijn „onderricht” was uit den aard der zaak peripatetisch, occasioneel; het werd gegeven tusschen de bramen en de bloeiende rozelaren, langs de madelieven en langs het onkruid. Gelegenheidscommentaar, geen doctrinale uiteenzetting. Als criterium bezat Gijsen geen andere wichelroede dan de bepaling van Paul Valéry: „le Beau est ce qui désespère....” Als ik vooropstel, dat niet iedere kroniek de moeite loonde van te worden herdrukt, vermits het niet noodzakelijk is het werk van alle hier besproken dichters te kennen om een totaalbeeld van de jongere Nederlandsche poëzie te verwerven, en dat het occasioneele schuld draagt van enkele betreurenswaardige leemten, dan heb ik het eenige bezwaar geformuleerd, dat m.i. tegen dezen bundel is aan te voeren. Men zou b.v. graag Gijsen hebben willen lezen over Marsman, over Bloem, over Greshoff, om met geen andere namen te komen aanzetten, wetende, dat deze kronieken verschenen zijn van 1930 tot 1936. (Een tweede bundel wordt in vooruitzicht gesteld). Als criticus bezit Gijsen niet den vitalen hartstocht van Marsman, noch de strijdbare vinnigheid van Paul van Ostayen, die ook, als Gijsen, dichters, helaas, wàren! Gijsen heeft iets van de warmte van Anton van Duinkerken (Roomsche warmte?); van alle Nederlandsche critici, die ik ken, lijkt hij mij het meest Anthonie Donker te benaderen. Gijsen is een wijs, is

een innig mensch, wiens classicisme niet verstolde in ongenaakbaarheid. Hij heeft de poëzie (en het leven) te lief, dan dat hij niet weten zou, dat velerlei schakeeringen mogelijk zijn en dat de ondeelbare Schoonheid deelbaar is, zonder daarbij op te houden Schoonheid te zijn. Hij, die zeer streng is voor zichzelf, is het minder voor anderen. En waar hij dus afwijzen moet, doet hij zulks noch met het vuur van Marsman, noch met de prikkelbaarheid of het sarcasme van Van Ostayen, maar met een gevoel van spijt en jammer, dat hij niet aanvaarden kan, wetend evenwel, dat de heusche Poëzie daardoor niet armer zal worden, en om die reden berustend. Er is een dichter, waarop Gijsen, bij herhaling en met nadruk, wijst, Paul Verbruggen. Ik deel ten zeerste zijn genegenheid voor dezen dichter en heb daarvan meer dan eens getuigd, maar ik vrees dat het niet baten zal. Dichters als Verbruggen en de gelijkaardige, even voorname en edele Gilliams zullen in Vlaanderen nog niet zoo spoedig populair worden, en elders ook niet, vrees ik. Maar waar Gijsen over hun tegenpool schrijft, over Willem Elsschot, doet hij dat even indringend, even begrijpend, even liefhebbend.... Gijsen schrijft een innige, sonore, klare taal, zonder eenige wijdloopendheid rustig, evenwichtig; uitstekend voedsel. De criticus Gijsen is als wijlen de dichter: hij bezit een scherp tweede gezicht op de poëzie, dit gezicht, waar het op aan komt.

Karel Jonckheere, *Cargo*. Die Poorte, Antwerpen.

De dichter Karel Jonckheere, waarvan *Elsevier's* een paar verzen bracht, verwierf van den Belgischen Staat een reisbeurs en is